Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Postbus 166
3300AD DORDRECHT

Uw brief van:	Ons kenmerk:	Gorinchem,
	D-1027098	19 mei 2026
Uw kenmerk:	Behandelaar:	Zaaknummer:
	dhr. T. (Theo) den Braanker	Z/26/807803
	Doorkiesnummer:	
	0183659416	

Onderwerp:
Zienswijze begroting 2027 en jaarrekening 2025 gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Geacht bestuur,

Op 14 april 2026 hebben wij uw brief ontvangen waarin u de gemeenteraad verzoekt te komen tot een zienswijze op de conceptjaarstukken 2025 en de conceptbegroting 2027 van de Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid. U stelt de raad in de gelegenheid om uiterlijk 11 juni 2026 met deze zienswijze te komen. Deze datum is wederom niet haalbaar gebleken. Vanwege de wettelijke termijnen binnen de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen heeft u daarom eerder de conceptzienswijze van de raad ontvangen onder voorbehoud van definitieve vaststelling door de raad op 1 juli 2026. Bij deze ontvangt u onze zienswijze.

Informele gemeenschappelijke adviescommissie
De raad heeft al meermalen ingezet op een gemeenschappelijke adviescommissie. Acht van de tien gemeenten zijn hier voorstander van. Inmiddels hebben wij bericht ontvangen over het voornemen van de dienst te starten met een proef informele gemeenschappelijke adviescommissie DGJ, te vergelijken met de adviescommissies van Waardlanden en Avres. Het doel van de commissie is om technisch advies uit te brengen over de financiële stukken die de gemeenschappelijke regeling voor zienswijze aanbieden. Wij juichen het voorstel voor een informele commissie toe en zijn bereid een afvaardiging vanuit Gorinchem aan te leveren.

Jaarrekening 2025

Onderdeel GGD, Veilig Thuis, Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten

GGD
De voorlopige jaarstukken 2025 geven voldoende inzicht in de gerealiseerde activiteiten en het resultaat. Een deel van het positieve resultaat wordt uitgekeerd aan gemeenten en een deel via een resultaatbestemming verwerkt. Dat heeft onze instemming.

OGGZ
Wij waarderen de inzet van de afdeling Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) op het verwerken en coördineren van meldingen bij het Meldpunt Zorg en Overlast over risicogroepen en

kwetsbare personen die zelf geen hulp zoeken, zoals dak- en thuislozen en zorgwekkende zorgmijders. We zien dat in 2025 het aantal meldingen onveranderd hoog blijft en toenemen in complexiteit. De Dienst heeft in 2025 samen met gemeenten een aanvang gemaakt met gesprekken om over een duurzame inrichting en financiering van de OGGZ-taken in het licht van de toenemende complexiteit van casuïstiek. Dit proces is in gang gezet en loopt door in 2026. In het licht van deze gesprekken is de toename van het aantal en de toename van de complexiteit van de meldingen over 2025 opgevangen met 1 tijdelijk fte uitbreiding.

Veilig Thuis
Wij waarderen de inzet van Veilig Thuis en de stappen die regionaal zijn gezet om de uitvoering van de wettelijke taken te verbeteren. Tegelijkertijd constateren we dat de druk op Veilig Thuis structureel hoog blijft, wat vraagt om verdere duiding en bestuurlijke keuzes om de continuïteit, kwaliteit en uitvoerbaarheid op de middellange termijn te waarborgen.

Vanuit zowel de verantwoordelijkheid voor Veilig Thuis als de bredere ontwikkeling van de beschermingsketen en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming willen wij het volgende meegeven:

Implementatieplan en gezamenlijke verantwoordelijkheid
Wij benadrukken dat de uitvoering van het implementatieplan een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, waarin ook uw organisatie een rol speelt. De implementatielijnen zijn door Veilig Thuis geïnitieerd en samen met gemeenten en partners in 2025 uitgewerkt. De fasering en uitwerking van deze lijnen hebben invloed gehad op de start van de implementatie. Wij verzoeken om een evenwichtiger weergave, waarbij ieders rol in planning en doorlooptijd wordt meegenomen.

Daarnaast vinden wij het belangrijk realistisch te reflecteren op de verwachte zichtbare effecten in 2025, gezien de beperkte tijd na vaststelling en uitvoering van het plan. Transparantie hierover naar bestuur en partners is van groot belang.

Indicatoren, verantwoording en ontwikkeling
Wij constateren dat sommige indicatoren opnieuw 'rood' scoren, mede door een ambitieuze begroting. Tegelijkertijd zien we op een aantal indicatoren inhoudelijke vooruitgang ten opzichte van 2024.
Wij verzoeken om deze ontwikkeling in een volgend jaarverslag explicieter inzichtelijk te maken, bijvoorbeeld door realisatiecijfers over meerdere jaren naast elkaar te presenteren. In bredere zin achten wij het van belang dat de verantwoording niet uitsluitend stuurt op afwijkingen ten opzichte van de begroting, maar ook op de zichtbare ontwikkeling in de praktijk en de voortgang in de versterking van de uitvoering. Dit ondersteunt de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden en het gezamenlijke leerproces in de regio.

Controleverklaring accountant
U stelt dat de jaarstukken nog worden gecontroleerd door de accountant. Wederom spreken wij onze teleurstelling hierover uit, niet alleen omdat wij hierop eerder hebben aangedrongen, maar ook omdat het onze zienswijze zou kunnen beïnvloeden mocht er aangepaste jaarstukken komen. Wij horen graag welke stappen u zet om hier eens voorgoed een einde aan te maken.

Onderdeel Service Organisatie Jeugd
Wij willen onze waardering uitspreken voor de inspanningen van de Serviceorganisatie Jeugd in 2025. We zijn blij te constateren dat de totale kosten in de jaarrekening ten opzichte van de begroting zijn gedaald. Tegelijkertijd zien we dat de verwachte kostenreductie, zoals gepresenteerd in de 1e bestuursrapportage 2025, niet helemaal is gerealiseerd en dat de kosten zijn gestegen ten opzichte van deze prognose.

In Gorinchem is een lichte stijging te zien in het gebruik van jeugdhulp in het tweede halfjaar van 2025. Wij blijven lokaal inzetten op preventie en het verminderen van het gebruik van jeugdhulp. Tegelijkertijd verwachten wij, dat ook van uw kant actieve stappen worden gezet, in samenwerking met de aanbieders, om de kosten te beheersen en waar mogelijk te verlagen.
We geloven dat een nauwe samenwerking op dit gebied essentieel is om duurzame resultaten te behalen en de jeugdzorg in onze regio zowel kwalitatief goed als kostenefficiënt te houden.

Ondanks de genoemde aandachtspunten kunnen we instemmen met de voorliggende jaarrekening en vertrouwen we erop dat we gezamenlijk de juiste koers blijven volgen.

Concept-begroting 2027

Onderdeel GGD, Veilig Thuis, Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten

Rijksvaccinatieprogramma
Het algemeen bestuur AB) heeft op 2 april 2026, na een zienswijzeprocedure, definitief voor de jaren 2026 en 2027 extra middelen toegekend vanwege de hogere lasten die worden gemaakt als gevolg van wijzigingen binnen het Rijksvaccinatiepakket (RVP). De extra bijdrage uit het gemeentefonds ten behoeve van deze wijzigingen voorzien nauwelijks in de extra kosten die de wijzigingen met zich meebrengen. Hierover zou een signaal worden afgegeven bij VWS waarbij onze vraag is of dit ook gebeurd is.

AZWA
Het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) komt nauwelijks aan bod in de conceptbegroting 2027 terwijl de DG&J wel een belangrijke bijdrage levert in de beweging van zorg naar gezondheid die met het AZWA wordt ingezet. Er komen ook rijksmiddelen beschikbaar die rechtstreeks vanuit de SPUK uitgekeerd worden aan de GGD-en. Wij vragen nadrukkelijk uw aandacht hiervoor.

OGGZ

Implementatie van een samenhangend en toekomstgerichte inrichting van Openbare Geestelijke Gezondheidzorg (OGGZ) in Zuid-Holland Zuid
In 2027 gaat gewerkt worden vanuit een nieuw model op basis van een basispakket een gezamenlijke ontwikkelagenda met gemeenten. Dit proces is nog volop in ontwikkeling en wij ondersteunen op inhoud de stappen die nu gezet worden daartoe. We onderschrijven het belang van duidelijk rollen, verantwoordelijkheden en daarbij passende transparante financiering waarbij effectief gestuurd wordt op een sluitende aanpak voor inwoners met complexe problematiek.

Wij kijken met belangstelling uit naar de voorstellen tot versterking van de regiefunctie van het Meldpunt Zorg en Overlast met behulp van data-gedreven analyses en trendmonitoring om tijdig te kunnen anticiperen op ontwikkelingen. Hierover zullen wij in 2026 met u in gesprek blijven als 1 van de onderwerpen op de ontwikkelagenda.

Overgang naar nieuwe financieringsstructuur per 1-1-2027
In uw begroting heeft u een doorrekening gemaakt van de overdracht van een 2-tal wettelijke taken uit de lokale Dienstverleningsovereenkomsten (DVO) OGGZ (lokale procesregie OGGZ) en Wet Verplichte GGZ (onderzoek aanvragen verplichte zorgmaatregel) aan de basistaak van de afdeling OGGZ. Hiermee wordt de financiering van deze taken in Zuid-Holland Zuid verankerd in de inwonersbijdrage. Wij merken hierbij op dat de berekende financiering van deze overgang gebaseerd is op een regio brede positieve besluitvorming. Wij waarderen de aanvullend door u geleverde financiële uitwerking van deze overgang. Voor Gorinchem betekent dit een lichte stijging voor de begrotingsuitgave, als gevolg van verdeelsleutel toepassing op het WVGGZ aandeel.

Uw nieuwe berekeningsgrondslag voor de inwonersbijdrage 2027 is gebaseerd op een regiobrede overgang naar deze nieuwe werkwijze. Mocht -onverhoopt- besluitvorming niet unaniem afgerond worden dan zien wij graag -voor definitieve vaststelling van de begroting 2027- een doorrekening van een scenario van financiële consequentie bij een afwijkend besluit. Vooralsnog gaan wij er vanuit dat dit geen invloed zal hebben op de voorliggende berekende inwonersbijdrage van Gorinchem. Nogmaals benadrukken wij de wens tot een regio breed gedragen basispakket.

Uitwerking ontwikkelagenda ketenafspraken en plustaken
In de begroting 2027 zijn de effecten van de ontwikkelagenda met gemeenten en ketenpartners (nog) niet verwerkt. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat deze gesprekken voor de begroting 2027 budgettair neutraal verloopt.

Tijdelijke fte
Bovenstaande inspanningen moeten gaan bijdragen aan sturing en versterking op regiefunctie. Nu dit proces nog in ontwikkeling is, is de daarbij passende fte voor de afdeling nog niet definitief te bepalen. In dat licht stemmen wij niet in met het nu omzetten van de huidige tijdelijke uitbreiding van 1 fte naar een vaste functie per 1-1-2027.

Conclusie
De raad verzoekt het dagelijks bestuur om bovenstaande punten te betrekken bij de verdere uitwerking en besluitvorming rondom de begroting 2027 en de implementatie van de nieuwe OGGZ-structuur.

Veilig Thuis

Structurele druk en incidentele financiering
Ook voor 2027 blijft de druk op Veilig Thuis hoog. We begrijpen dat de tijdelijke uitbreiding van 4,5 fte noodzakelijk blijft om de wettelijke taken binnen de gestelde termijnen zorgvuldig uit te voeren. Het gaat hier immers om de veiligheid van de meest kwetsbare inwoners, waarvoor continuïteit en kwaliteit van de uitvoering te allen tijde geborgd moeten zijn.

Hoewel we erkennen dat de onderliggende problematiek een terugkerend thema is, steunen we het besluit om de 4,5 fte formatie incidenteel op te nemen. Wij onderschrijven het traject dat u met Q-consult in gang hebt gezet. We vertrouwen erop dat hiermee een gedegen en onderbouwde analyse voor de benodigde capaciteit kan worden opgeleverd.

Daarnaast bent u een traject gestart met een aantal implementatielijnen. Een traject waarbinnen kritisch wordt gekeken naar de aard en inhoud van de meldingen. Welke meldingen behoren tot de kerntaak van Veilig Thuis? Waar kan efficiënter worden gewerkt? En welke meldingen kunnen mogelijk elders worden belegd? Eén van de implementatielijnen richt zich met name op de meldingen die via de politie binnenkomen. We weten dat zo'n 75% van alle meldingen via de politie bij Veilig Thuis komen. Een deel van deze meldingen hoort echter niet bij Veilig Thuis. De implementatielijn is pas in het laatste kwartaal van 2025 gestart, wat maakt dat het nog te vroeg is om te kunnen spreken van een duidelijke verandering. Ook deze implementatielijnen hebben tot doel om met de beschikbare formatie te kunnen voldoen aan de wettelijke doorlooptijden voor triage en onderzoek. Het is daarmee wenselijk om ook deze ontwikkelingen mee te nemen in een goed en onderbouwd advies voor de benodigde structurele formatie.

Daar staat tegenover dat alle gemeenten lokaal investeren in hun lokale teams. Deze versterking moet ertoe leiden dat meer veiligheidscasussen opgepakt kunnen worden door de lokale teams.

Als al deze ontwikkelingen samen komen kan worden toegewerkt naar een reëel en duurzaam formatiebeeld dat aansluit bij de feitelijke problematiek, uitvoerbaarheid en continuïteit van de wettelijke taken richting 2027 en verder.

Rekenmodel, Planning & Controlcyclus (P&C) en sturing
We achten het noodzakelijk dat in 2026 expliciet bestuurlijke besluitvorming plaatsvindt over de structurele capaciteit van Veilig Thuis, zodat op basis van een solide onderbouwing een duurzame oplossing kan worden vastgesteld. Daarbij vragen wij om de uitkomsten van het Q-Consult rekenmodel, zodra beschikbaar, te betrekken bij de P&C-cyclus 2026–2027, inclusief een scenarioanalyse met financiële en organisatorische consequenties.

We verzoeken u deze inzichten vervolgens te verwerken in de kadernota 2028, zodat op basis daarvan weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt en wordt voorkomen dat structurele vraagstukken opnieuw met tijdelijke oplossingen worden benaderd.

Daarnaast constateren wij, net als in voorgaande jaren, dat de incidentele bijdrage niet als afzonderlijk voorstel aan de gemeenteraden is voorgelegd. Gezien de directe gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen achten wij het van belang dat dergelijke keuzes expliciet en transparant aan de raden worden voorgelegd, zodat een zorgvuldige bestuurlijke afweging kan plaatsvinden.

Risicobeheersing en financiële druk
Ten aanzien van risicobeheersing constateren wij dat de ontwikkeling van het aantal tijdelijke huisverboden en de inzet van onder meer Fivoor naar verwachting verdere financiële druk met zich meebrengt. De actuele cijfers over 2025 en het eerste kwartaal van 2026 wijzen op een stijgende trend, die in de huidige ramingen onvoldoende tot uitdrukking komt. Wij vragen om actualisatie van deze aannames en expliciete duiding van de bijbehorende risico's.

Toekomstscenario en regionale samenhang
Wij constateren dat in de begroting beperkt wordt ingegaan op de ontwikkeling richting Regionale Veiligheidsteams, terwijl dit een belangrijk onderdeel vormt van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Wij verwachten dat, ondanks landelijke onzekerheden, blijvend wordt ingezet op de versterking van de beschermingsketen en dat gemeenten actief worden geïnformeerd over de inhoudelijke en financiële voortgang.

Tot slot merken wij op dat de aangekondigde herziening van de financieringssystematiek van Veilig Thuis een ontwikkeling is met regionale impact. Wij verzoeken de centrumgemeente en Veilig Thuis om deze wijziging niet eenzijdig door te voeren, maar in tijdige en nauwe afstemming met alle regiogemeenten vorm te geven, zodat gezamenlijk gedragen besluitvorming wordt geborgd.

Onderdeel Service Organisatie Jeugd
In de geprognotiseerde kosten voor 2027 zien wij helaas een aanzienlijke stijging. Wij constateren echter dat bijna 90% van deze kostenstijging wordt veroorzaakt door indexering en nieuwe tarieven als gevolg van het kostprijsonderzoek. Dit zijn ontwikkelingen waar we als gemeenten geen invloed op hebben. De overige 10% wordt grotendeels veroorzaakt door een stijging in het jeugdhulpgebruik. Een trend die we liever niet zien. We realiseren ons dat het een prognose betreft en de kosten nog kunnen fluctueren. De laatste maandrapportage van uw organisatie laat al een daling in jeugdzorgkosten zien, wat hoopvol is.

Gezien de open-einderegeling stemmen wij voor nu in met de voorgestelde begroting. Toch benadrukken wij dat we, zoals in voorgaande jaren, scherpe keuzes moeten blijven maken om een kwalitatief en financieel houdbaar jeugdzorgstelsel te realiseren.

In de begroting 2027 is er wederom gekozen voor een evenwichtig begrotingsbeleid, met zowel geen besparingen als geen groei. Als voorstander van realistisch begroten steunen wij deze keuze en achten wij de raming voor 2027 realistisch.

Wij stemmen in met de voorgestelde verbetermaatregelen op het gebied van contractmanagement. Wij achten het echter niet realistisch om de financiële besparingen van het Mockingbird-model al in 2027 in te boeken. We wijzen u graag op de businesscase die het bureau AEF medio 2025 specifiek voor deze ontwikkeling heeft gemaakt. Daarin wordt benadrukt dat, los van gewenste maatschappelijk ontwikkelingen, het financiële rendement pas na een paar jaar zichtbaar zal zijn. Inhoudelijk staan we echter wel volledig achter deze ontwikkeling en gaan we akkoord met deze verbetermaatregel.

Ook lokaal zetten we in op een aantal verbetermaatregelen. Die aan de hand van ons lokale plan van aanpak Hervormingsagenda. Dat maakt dat we u niet verzoeken om regionaal nog extra besparingen in te boeken voor de gemeente Gorinchem. Wij hopen samen met u toe te werken naar een situatie van "geen groei, wel besparingen.

Kanttekening indexering
In uw begroting 2027 hebt u rekening gehouden met de indexering van de lonen 2027 zoals deze is verwerkt in de septembercirculaire 2025. Indien de meicirculaire 2026 een lagere indexatie voor 2027 voorschrijft, verzoeken wij u deze te verwerken in een 1e begrotingswijziging.

Tot slot
Wij zien uw reactie met vertrouwen tegemoet en spreken de verwachting uit dat de door ons ingebrachte punten hun weg zullen vinden in de uitvoering.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Gorinchem
de griffier, de voorzitter,